

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

WAAMA Heart Book

YIRO BAŋA

COPYRIGHT

ISBN 1 - 99852 - 36 - 0

E-MAIL: info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Une Mission de Littérature évangélique financée de dons)

(Reg. No. 1961/001798/08)

YIRO BAŋA

YIRO BAŋA WĒŋURO YEEKA, YA SATĀ YERINTIKA
(1 Sāa 3:4-10)

O ka kaariti sabare dee, o i ten sa de i nintikku-di kuu den mii o ta da sooki o yen o yon maa o ta wi. O ka mii WĒŋuro, ya o ka i wĒndaaro ka-di, o maa kan kaba tamaa yonda ya woroo ta buute WĒŋuro ka-di, o da yen-di o sakan saaku sa ma WĒŋuro ta ku ninti. WĒŋuro t̄an ba batoo yoŋo ò t̄an ninti yiro baŋa mii-di.

Satā i maa d̄ok̄oma kpento-di. Ò turi ò i bitinde wurip̄o, ò yaa i yanduriya woroo den wuro. Ò t̄an wĒtire ò yon sa maa yiriba kutire t̄en ta tamaa. T̄oma, ò n̄eki sa ò t̄an s̄oo ò yon sa tiiriwo ò sakan saaku maa i s̄ok̄iti maa ò ta wi. Sa maa na daande yiriba den ta d̄ok̄isiti sa bà i Kirisi yerentiba, dà teeda maa kan bo-di yuŋo. Dà ò da maa ba ti duu biti, maa tori Satā ò muŋo ò t̄an ta wĒtire o yo nsa WĒŋuro tonde. (2 K̄or. 11:13-14). W̄erena paarikuro woroo ta see yanduriya, ò ò wodi bitisire bà bansu sa bà ba ma ta maatina ba yen d̄emma maa dà yaa darima ta bà s̄ok̄iti. Dà yaa darima yau Kirisi kp̄emma yaama-di. Ò ò wo di wi samaa WĒŋuro ò muŋo ò ta wi. (2 K̄or. 4:4). Yi maa kan den i kpiiba-di WĒŋuro c̄e, sa maa dà daare yi den ta f̄oo ȳorima mii yi ò basiti kpantama. Yi den t̄an ò basiti yanduriya demba t̄oma, yi ò debiri w̄erena paarikuro woroo ta see daa ta bo faaribu mii. Ò den sikima-di pukiri panto yerika baa ta yeeri WĒŋuro yaama bà bansu mii. (F̄esi 2:1-2). Daa mba kpaa bà maŋi sa bà peu kadan bà koru dii bà ta da sen pooku bende-di. O ka kaariti sabare dee o weteesina da sakan saana naa ta bo mii, o da sooki-di o maŋi maa o baŋa ta wi. O ba yeerita sa WĒŋuro d̄emma nwo s̄oo o baŋa wima. Maŋina yi kpantama, yi ba ma ciisidan. Maa tori WĒŋuro yaama ta ti t̄oku sa: Ti ka we ti paana kpantama, ti niisiti ti yon-di da wĒnde, porima kan paa ti mii.

Ti maa ka dee ti paana yɔɔrima, ti niisiti ti yon-di ti paana porima. Ti maa ka maasi Wɛɛɛuro ti yɔɔrima, ɔ tiiri-di, ɔ i porimate, ɔ da buute-di ti cima o yendi ti basi kɔantama ma maasi o ti deukure. Ti ka dee ti ba baso yɔɔrima, ti dee Wɛɛɛuro i maa dɔkɔma tee-di. ɔ yaama maa paa ti mii. (1 Saa 1:8-10). Ti maa ka fɔ deemma mii, sa maa ɔ n wo ɔ muɔo ɔ ta bo deemma mii, ti tabina titɔɔba-di. ɔ bika Yeesu yeema n maa yendi ti yɔɔrima ma maasi ti deuki. (1 Saa 1:7). *Kadan yi tondi yi deebe Satā ya yi deebe Wɛɛɛuro, yi i yɔɔrima yombo ya Wɛɛɛuro yerento. Yɔɔrima kadi kpiiri yi fɔoku, yi ba ciisi, cerena Wɛɛɛuro, woroo ta da yi buute yi cima na Yeesu Kirisi tori. Woroo ɔ ta tomminde tiɲa kaa yini sa o perina yiri yɔɔriba, ɔ sookina Satā wɛrun, buu yɔɔrima ta seke ɔ boti ti yini. ɔ n wo-di ti tamba. Yi bo Wɛɛɛuro woroo ta deebi ɔ nuɲa mii-di woroo ta ninti daa ta soki, ti bansima na ti basi sokoo tan ma ti fɔoku mii. Ti ba sookiti ti soko Wɛɛɛuro nuɲa mii, ya ti wɔ sokona ti basima ka-di. Maa tori woroo ta paana pooku ɔ ta ninti tiɲa kpaɲa maasi sa ɔ teetena baa den bansu ta bo ɔ yini pooku bende. (2 Kor. 16:9). Maa tori Wɛɛɛuro ta ninti ti maasi ti basima ɔ ninti baa wan ɔ naa carun. Cirinna paa, bitinde maa paa nɛɛ basi kɔantama te ta da soke na kuun. (Sɔbu 34:21,22).

Arima Yesu den ba paana ba naare, maa tori ɔ den ta bā yini bā maasi. (Saa 2:24).

Panto da i daari woroo bā ta pɛɛ suuru ɔ basi kɔantama tori. Na woroo bā ta buute ɔ yɔɔrima. Da i daari woroo kpento ta ba tuuro ɔ basi kɔantama, na woroo den sikante mii dibidibi ta paa. (Ps. 32:1-2). Yeesu ti booru maa kan-di yuɔo: Coomun na n ɛɛ yi maasi yinyi baa tukire ta mɛeki, n maa yi pɛɛ fɔosima. Senina n yaama yi nɔɲɛ n yi mansire. Samaa nta boti yirun, n bɔkisi, yi maa piisi fɔosima yi mumba yi tori. Tukire dee ntada yi tuure de tukima bā kaa, de maa fakisi-di. (Maatie 11:28-30).

1. SAKAN SAANA DEUKIROOMA

SAKAN SAA PƆPƆƆKU

Sakan saaku kuu ti sookiti pe ya do banja kaa ten ta ba tekiri. Woroo ta basiti maa ò ta neki. Woroo Wēnguro yaama ta booru yiriyoowo, daa ta toku sa sikante debiri yanduriya na wo nekima na kpanja yōrima. Dà sakan saaku sookiti yiro banja sa maa Wēnguro ta kà ninti-di. Nun teerina na nun piina dà yau daa koore yaama di. Samaa ba ta yau yantiya sabare mii sa: Yantiya 23:29-33 “Wan de tori-di bà tòn ta we oyoo nu? Wan den tori-di bà tà ta we kaasa nu? Siba tòn -di boti wakiya nu? Wan tòn-di caasiti ò puusitina perisu nu? Wan tòn -di yemi sintayēetun nu? Wan den nunyi tòn-di teeri nu? Baa tòn taba yero daadambu-di. Baa tòn ta taka daa danna mii bà forisiti daabeema. Baa dà daama ka sooti, ma cendi, ma yaama daari. O ba minti ma sambu. Ma tòn santambina ma i yēsu sa wako tooma-di. Ma i kaa sa wengerembu. Man tòn seke o i ninti pee caamba, o mun bà minti o nbasina deemma.”

Sakan saaju yuubu bande yi ninti yakisu na su borika borika, yiro banja mi suu ta sookiti yōrima kutire kà ta tuuri. Maa tori banja ta i yōrima cikire na ma yeeka. Wēnguro ti maasambina ò yaadaaro Seremi ò wa: Yiri saaro banja ba tiiri- yonda dà maasi dà mii, kà yaa kaa. Wan-di da sooki o kà manji nu? (Seremi 17:9). Yesu ò muño ò ti toku-di à yaama, sa: Yiri saaro banja mii-di bansi yōrima ta yeruntun sa maa: sankaratu, na yuuma, na yirikooma, na concontu, na na mine, na kaama, na toɔ sibilima, na yanjanji, na yon kerima, na toɔ beekooma, na yiri beema, na yiro ka faki sima o basi, sa wirimambu tooma. Yon da yōri nda dà maasi dà borun na banja mii-di. Dà ñ tòn ò kpetēekire. (Mar. 7:21-23).

Pã – Nonoo sootifa-di, faa den sambu baa wan ta peku. Banja mii, fà sookiti yiri beema -di. (Dusifæ) wēnguro tonde dee den ta i daande Wēnguro deemma tukito, yiri beema ñ seke de ñ wēti Wēnguro yiri berε. Ba seki ñ de timu, dende di wēte Satã. (Esai 14:9-17). Yiri beema borun na turi bunde mii-di. Kpaatire ñ tòn seke bà ndaka kankamma. Yiri bee ñ ma maa tòn-di

seke yontiba ò sēsēsēsi bà kpsnsu bà mun ò bona bà benya. Yontiba ò pekitina yoro yoro da. Sa maa Wēḡuro yaa daaro Esai ta yoote. (Esai 3:17-24). Wēḡuro wēru-di yiri beema na kankamma. Kankamma doorina sentu -di, yiri beema maa doorina dorima. (Yantiya 16:18; 1 Pie 5:5).

Saa bōtōka – yaka kaa ta wōō -di. Kà boti nun minde. Saa bōtōka tōku daa ta ò kpanḡa mine-di. Fōyōōriku, kpetēēna, sankaratu, concontu. Dà yōōrima kuti-di panto bo santamma maa den mii. Dà mēēna ti tēndi maa Yeesu denta yoote, dà faki panto bintu tusiya yendi (2000) sa ba santamma so nda ò wina Sodōmu na kombōōri dà wēnya. Dà fēē paati bona yōōriḡa-di Wereku ta niisitina yiriba, sinema da mii. Na yōkōōtun mii na sabayōōriya kaarima mii. Na cō tōōsu kutire. Dà ò seena daa Wēḡuro ta booru Yōōrima, tinti ò dà booru panto den nun ndēemma. Cēmbēba kutire maa ò fō sa daa bà ta kaariti, na daa bà ta yōōsiti sinemaa daa mii. Bà mun ò tà dorina fēē kpeēnfa mii bà ò caasiti. Baa bà ta Yōōsiti ò maa sinemaa daa mii, na baa den yaama bà ta kaariti saba yōōriya mii-di cēmbēba ta tokisam pēētiti na. Deerati deesu maa kan tən ò fō yōōrina parade -di. Soseēfu na ò tōōba, baa Wēḡuro ta sōō sa maari tiirima, yōḡo ka mba mintiti bà den fōoku. (Pitōoma 39). Baa Sudu (Zoulou) wara pukooti kpeēḡo, woroo tən ta ba sabuna ò koo baa ta basiti sankaratu. Ò da sooki-di ò ti ceke daa ti ta booru panto den nun dēema dà mii. Wēḡuro ba dee ti ò dedeesitina sankaratu, ò maa dee ti ò dà tinni -di. Yi mii sa woroo ta tabina kpeeto dà tee wò bona-di? Bà òta wēti sikante ò yon? Tiikina sankaratu. Yōōri tōō yon ma bo-di yiro tà nta basi, maa ta ba tabina kpanḡa. Woroo ta basiti sankaratu ò basiti ò muḡo ò kpanḡa-di yōōrima. Yi mii sa yi kpsnsu ò Wēḡuro sikima yeeka-di? Sikisōōtima tà ò bona, maa Wēḡuro ta ò tōōnde yi kan ba see yi yon? Wan ka mōbi Wēḡuro yeeka, Wēḡuro maa kan da wò mōbi-di, (1 Kōr 6:18-19) yinyi maa-di kaḡa. (1 Kōr 3:17).

Fōḡḡu – sōōkiti daa yāa kpeēmbu na puuniiku-di. Dà yaka kpeḡee-di. Ò fōrisitina daa den nōōre ta bo ò cōka mii, dà ka dēēbi ya dà ka kpeḡee ka-di. Ma borika -di banḡa kaa ta mii

Wēṅuro kà t̃n ta seṅiti yonda ȳōrida dà maasi. Na sankana saana na saba ȳōriya. Yiri saaro baṅa kaa mun ta dai Wēṅuro yeeka, panto dii ȳōrima na mando ȳōrima, sa maa sikaari yāabu, taba wukiribu, na taba buuka, daa den n̄ore t̃n ta cinte yiro nuṅa dà maa ñ ka see. Taba yāabu ñ see yuṅo yiriba peebe na dooba, dà ñ kpendi daande. Wēṅuro werun yondi da perina baa taba ta see, wereku yombitu mii. Maa tori bà ta nba tindi sa ba da kpeteekireti Wēṅuro patire -di. Baa ñ bà maa, dà ba bà yaasireti sa bà kpeteekire bà kpansu suu tai Wēṅuro yete. Yi mii sa yi kpansu i wēṅuro sikima yeeka -di? Wan ka kpeteekire ò kpaṅa Wēṅuro son da wò koo-di. (1 Kōr. 3:16-17; 4:18-19).

Puunii kpeṅu i ȳōrima -di Wēṅuro c̄. Ti du sa ti i f̄o-di, ti ba f̄o sa ti i du. Woroo koon ta boti ò ka dii dii tiirima ò t̃n kaari-di. Arimaa puuniiku t̃n ba kaaro. Ò t̃n we: o mpee, peenna mmii, t̄ose, t̄osun na. Nun minde t̃n ba kaaro, yonda maa t̃n ba de seklo. Sa maa bà ta wari taboo kuride mii sa puu niiku te na daa yāati kpeṅo, bà den t̃n bà taasi tanya-di bà ñ ba ko. (Dundooma 21:18-21). Daa yāati kpeṅo na woroo t̃n ta dii ò kakisire, bà t̃n paataki-di. Woroo maa t̃n ta t̄nsi ò s̄ndi ò t̃n dekiri nii kpiina-di. Woroo ta ba debiri conconya ò kou ò te feefa-di. (Yantiya 23:21; 28:7). O yaa ì ten sa wuro, puu niiku te, woroo yiribeema ta w̄tire yombo, ò ka kpii ò nunyi t̃n fikitiri turun weeki-di. Sa kisima weeki! Dà meena-di sa o ì ten ȳōrima maa daa yāa kakitambu t̃n ta konnina. Yaaporima-di, tendi sa ti Wēṅuro ti maasiti-di sa dà teeda borika ba yuṅiti ò wurima yete mii. Bà son da boona-di baa ta basiti daa kperima na baa ta ma k̄ositi. Sa maa Wēṅuro ta yoote ò wa: S̄nto-di man-di baa ta boti saare sa bà ì yāu dif̄e bà ì bitikitina daa kperima. (Esai 5:22). S̄nto-di man-di woroo ta ȳōre t̄o daama. Fe nworoo ta d̄ote o kpan b̄k̄obu daama ò ȳōre t̄o. (Hab. 2:15). Kokotobu na c̄e poore, na kankaaya ya korooka na dif̄e, dan-da tan -di sirikire bà c̄enc̄ende. Arimaa bà t̃n ba pukiri yombite yerika. (Esai 5:12). Yi ba ì niisit̄i yi yon. Baa ta i wara daariba na sankaraya na conconya, na mine teeda, na baa ta duu t̄oba

wenun, dà teeda bà maaseŋa bà son da ì paana karooka wēŋro seema mii. (1 Kōr. 6:10). Ti maa yini-di daa yiri saarima ta neki daa ta i sankaratu, concontu, bà ì sundi na bà tɔɔba sa yakisu, bà ì basiti wara denda, na kaasi basibu, yiriba ñ ì wēru ba tɔɔba, wakiya, na kɔsun na peri puusibu, na yiro ñ ì ta maa sa woŋo-di miŋi tɔɔba, nun minya, na puuniiku, na tɔɔra tɔɔra tɔɔra daa ta wi ma borika. Da teeda son da ì paana karooka Wēŋuro seema mii. (Karati 5:19-20). Yi ba ì yāu daama sa ma t̄n yi koo, yi c̄ɔriti yi yon-di. M̄nɔ yi da n̄ŋɛ Wēŋuro sikima n ì sii yi bansu mii-di. (Ef̄e. 5:18).

Ceri maa Yesu ta booru baa yin ȳɔrun ta boti: Yinyi baa yin ȳɔrun ta boti, coomun n̄ c̄ɛ yi yā. Baa wan ka paana dkitii, coomun n̄ yi tam ndip̄ɛ na naki beesima dikitifa ñ ì paa mii, yi ba d̄ɔreti yonda. (Esai 55:1). Woroo maa ta da yāa yima maa nta da w̄ɔ t̄ɔ, yin ȳɔrun kan ba puketi da te daande. Yima maa m̄nɔ ntada w̄ɔ t̄ɔ mamma-di da w̄ɛti dà te f̄ɔku mii faaka kaa ta da ì pobiri, ka ì boti f̄ɔku kuu ta paana pooku. (Sāa 4:14).

Kurika – s̄ɔkiti duu tun-di. Daa yiro mun ta da basi yun̄u ò maa ñ t̄n dà tuure soro. K̄a turi k̄a s̄ɔkiti dobodobo da s̄ɔ s̄ɔ denda. Woroo taba tabina Wēŋuro ò f̄ɔku t̄n doorina deebi deebi denda-di. D̄a maa i ȳɔrima-di. (Luc 13:24; Matie 11:12).

Duutun t̄n di seke yiro ì ba daaro Wēŋuro. Bun t̄n ti kparisire sa ti kpeesi Wēŋuro s̄ɔtima. Bun t̄n ti kparisire sa ti yen Wēŋuro piimboo ya. Duu tun t̄n sensire-di. Wēŋuro ka wo yauna, ò wo ȳautitina sa o w̄ɔ t̄ɔ o baŋa yun̄u, wer̄eku maa ñ t̄n wo maasi sa mante soro o maa basi dan da, ya wen deende ka-di dee ta foki. D̄a wende maa t̄n ì ba nendi kundoo daande sari o mun kpiina o ba pero. Yiriba kutire sembi-di maa tori bà ta mante wen fokoo tande de mun ì ba nendikundoo. Soro ba ba i o deŋo. (Ebere 3:7-8). Afiriki di siiti tin kpande mii, yiri yontiba t̄a ncante kurika kpan̄u -di bà ì basitina bà s̄ɔs̄ɔ denda.

Sakan saa nu mii kurika sookiti yɔɔrima maa ta yēbitiri soo soo denda na dobo dobo tee daadi. Yiriba mun ta da deēbe Wēɣuro bà yaa ñ yeeri bà ñ daka bà naare dobo dobo daa yini, na baa ta da basiti, na bokiba. Dà ka ì kpanbeetu mii ka-di, ya birisiya mii ka-di, Wēɣuro yaama mɔnɔ ti maasiti sa ti nɔɔmbe Wēɣuro fɔwo. Woroo den sooru ta bei sa ò i nennun. Ti ba kurena ti yon woroo ta we: N da wo tɔ yuu daride-di. Maa den tori Wēɣuro tòn ta -di kpiiri tiiriwo naasu. (Sontu 37:23). Yombite tòn -di kperikire yiro naa canun, ò cɔka tan bandarika. O ka dori o ba faku tiɲa... Maa tori daa ta yikisireti dà taba borun na cɛende, Arimaa Wēɣuro tòn -di bouna yonda dà maasi. Ò ñ tòn kpenjire tɔ, ò ñ muukire tɔ. (Sontu 75:7-8). Wēɣuro-di ceketi Isidayeeri bisu tiiriima mii. Yiriba kutire son da yurji tunun mii -di peebe na dooba. Woroo ta pukiri winsima yerika. Ciri wāatiya na daa ta bo yuure dà cɔɔriba, baa ta tɔku daa son tada basi, ya daa son tada nendikun. Kaasi basibu, Nɔɔtima, bokiya, na baa ta basiti waasi fumbu. Baa ta pukiri dà den yerisu bà; bɔtɔ-di Wēɣuro nuɲa mii. (Deut. 18:10-12). Yiri buusu, nɔɔtiba, conconya, yiri kootiba, warateeda na maa dɔkɔma tee-da, bà maasi bà ba son da i bo saatire-di (Apo. 22:15), yi ba deēbe baa ta yaasireti werena, na baa ta winsiti, yi ba bà kpeesi. Yi ì ten ì ba kpeteeki ba tɔma. Mendi yombite yi Wēɣuro. (Lev. 19:31). Yiro ka yi maasi sa taka na waasi funtiba ya winsiba cɛ, baa ta yau porima, yi tòn tuure, yi wa: Tiɲu ba sookiti ku deēbe Wēɣuro? Ku da deēbe kpiiba-di fɔɔba torii? Paarikurima ti maasi sa yiro ka yau ñ maa, dà te paa na deemma tiɲu tori. O ka ba yau sa dà yaama tɔma, o paana deemma bà tori. (Esai 8:19-20).

Sa o tèn kaariri maa sabare dee Wēɣuro wo maa santina-di. Ò turi ò wo ceketi sa o caasi o yɔɔrima ò maa wo tɔ fɔku. Arima kuri ɲa sikima ta bo ñ ma o baɲa mii, ma kutireti bansima sa o sooki o bansina yɔɔrima o wa: Wen deēnde-di nta da seɲi maa Wēɣuro ta dee. Kuriɲa sikima maa yembiri sa o daka dɔɔsaka o beɛ furiku. O bansi sa nyaa ka dee maa ndeēbe Wēɣuro, ndemba na ndaasi tɔɔba na yanduriya demba bà da wa: Wee ñ nu? Dà maa da ì wi sima-di wēnde

dee nkan taba takiri deeramanu? Ya nyeri nbasi nba nu? O m̀nɔ̀nɔ̀ mun ta da ì ninti kpaatire dee ta soki Yeesu ce, o bo darima, o ban darika kaa taba woositi daande, ò kpeemma, ò fòku kuu ta paana pooku, nee yee darima ta bo. O maa yaa ì ninti daa o ta da buute, o dà nɔ̀ɔ̀ wɛ̀nde dee Kirisi ta da yuɔ̀ o fòku mii. Maa ceri o maa ì tindi yiriba, o ì boti kuun nfuliku, o mun wɛ̀ti na Satā yombo... Yeesu Kirisi maa ñ takun sa o perina baa de nɔ̀ɔ̀re ta mun dɔ̀ri kuun, baa mun ta bo yombitu mii, bà bona ma maasi mii. (Ebedee 2:14-15). Sikima maa ta seke ñ maa o ntɔ̀tɔ̀re o tondooma wenya, ma kperentire-ti o ban1-di, kà kperima ñ mun ì mɛ̀ena kurika kpanu tɔ̀ma.

Duukparide – yaki yɔ̀rika-di kaa ta kaa kpeemma. Neɔ̀ na perika na yiri saaro ban yɔ̀rika, dà ñda mun t̀n -di wò dee neu, ò mun koona yiro. O da waare -di o sooki o ì yemitiri o ban yɔ̀rika, arimaa dà da mun pusi-di sa tu daa kpeambu tɔ̀ma. Mamma ka -di, dà mun da ì sɔ̀ti sa o maɔ̀ sa o banja yɔ̀-di. O maa cɔ̀si sa Yeesu o perina. Yontiba t̀n we: Bà da yāa daama -di. Dà daa ñ ma maa i waki yinde-di dee ta paana kaasibu (Deut. 32:33) piire dɔ̀tima t̀n daari yiri yɔ̀ri wo -di. Arimaa Wɛ̀ɔ̀ro yote ò wa: Men-di da dɔ̀ti yi piiya. Yeesu yote ò wa: O ì neki o tɔ̀ sa maa o ta neki o yon. Yi ì nekina yi yiribere da. Wɛ̀ɔ̀ro piimbe sa ò da buute -di ti yɔ̀rima ti t̀n ka buute ti tɔ̀ba bà yɔ̀rima. Peri puusibu na puu kɔ̀ɔ̀nsu dà i yɔ̀rima-di, Wɛ̀ɔ̀ro nuɔ̀ mii. Bansi yɔ̀rima maa ta da boon taabu yɛ̀ma ñ pobina, dà bansima maa kan bo-di yiri saaro mii. Wɛ̀ɔ̀ro -di da ti pee bo darima mumma, ti ka neki sa bo dari ñ mma ñ benti.

Wako – dendi niisi Efɔ̀ wuure dee ta bo Edendi de mii. Ò ñtosi kpee tɔ̀re na dari kande dee ta bo Wɛ̀ɔ̀ro na yiri saariba bà tiire mii. Satā den i Wɛ̀ɔ̀ro ton kpeende -di. Ò yiri beema ñ seke bà ñ wò timun tiɔ̀ yini ò ñ kpari ò parade. Maa ò ta mɛ̀ende Adamu na Efɔ̀ bà daate ò parade. Ò seki ñ ba tɛ̀ri puuku. Neɔ̀-di seke Satā ta tonte sa ò cɔ̀ri dà fòku. Ò maa ñ ku cɔ̀ri, ò ñ tɔ̀si na darikande dee ta bo bà tiire mii. Dà were neɔ̀ na dà were nun minde t̀n bo-di

yontiba bansu mii, bà ka yemi tɔɔ ba fɔɔ dari womma mii. Neŋa paana nun sintaŋa sa kuun tɔɔma. (Derisu 8:6). Kà tòn daka bansi yɔɔrima yiriba mii-di, kà ñ cɔɔrina tɔɔba bo darima. Neŋa da sooki-di ka seke yiro ñ mun koona ò tɔ. Yeti yontiya mii yiro na ò pe ba fɔɔna wi ma borika-di. Neŋa -di boti mbasi na puu puu teerina kpentibu cɔka mii, na cɔtɔɔsu tɔɔsu mii. Baa Wēŋuro yerentiba mii, yaa tɔkitiba na nunkpiikiba, dà bibi sa bà basi daakaridi. Dà were sikima da sooki-di ma yunji bà tiire mii. Bà boti sa ba ì ten-di wenyaa maasi bà ì boti simma, maa were sikima ta ba yaasire tina bà yerika. Sa maa Wēŋuro ka yerentiti na yonto yon, tɔɔba nba wò nenti.

Caribu – duu wākitana, na memēesu, na tɔɔra tɔɔra. Nee cee bu sookiti puuniiku-di. Sa maa “dikiti nekima ta i yɔɔrima ma maasi-ma cikire.” (1 Tim. 6:10). Kɔnko tinkpande mii cari yonna bodi naa tà fɔrisi memēesu kɔusu kɔusu sari na mun ì neki na pusina. Puuniiku te sɔɔru tòn ba bee sa ò kuntiri o teetena paasu na simmasu. Arimaa ò mɔnɔ tòn kpeesiti cɔsu suu ò ta da tetun na kpaatiyadi o tɔɔse ò yon, baa ò ka da deebe cɔyɔɔrisu ò da yenna ò ba ciiso. Baa maa tuuma son tada dii dà kpaatiya yontiya caninanti. Yeesu ò muŋo ò wa. (Matie 6:19-22). Akāa na ò demba bà maasi bà den kp̄i-di maa tori bà den ta neke wura na tan sɔɔtiya na nii sɔɔtina. (Sosue 7). Suda Isikario, Yeesu soŋunɔka den dɔɔ ò yon wēere ò ñ kp̄i, maa tori dikiti nekima den ta seke ò ñ kɔɔsi ò yombite woroo ta i ò paarikuro. Wura na dikiti dān yɔ, arimaa dikiti nekima maa dimbi yiri saaro banja mii-di bà fɔɔku na bà demba deŋu, na neki yɔɔrima maa bà ta boti sa bà tà ñ ì kpeetisi dikiti kpeenyi tete taabu mii, na susu ya buusu birisima mii kadi. Kpan bansima mii kpaatire kpeesima doorina yiri kooma na kuundi. Dikiti nekima na puu niiku doorina beekpeende na seeteema, nekima. Da ka i kunnu kunnu seeti teema, sa o i werena tɔɔba, ya dikiti seeteema, sa o ì faatitina paasu, ya wendaari basima seeti teema, maa tà ta turikire yontiba wendaari deeka consirooma tori dà yaa i ba Wēŋuro tori. Ma mii bà maa ì bouna (wɔtanti) baa ta deebi bà debiri Kirisi bà yaa ba conti Wendaari dee yonja. (Marki

9:38; Luc 12:15,17-21; Marki 8:36; Luc 12:22,23,31,24).

Satã – maa ðokoma teeda bà maasi na maa ðokoma ma maasi ma kpento i nee woroo ta tibisiti yiriba yõorima basima -di. Ò ñ wo-di pöntiti baŋa. Yeesu yoote ò wa. (Sãa 8:44). Maa ðokõ mumuuma maa kan i Wëri kpæemma-di sa maa ðokõ kpæemma. Maa ðokoma bo -di maa yiro tàn ta yoote, maa yiro tà ta wari, na maa yiro tàn ta basi. Woroo tàn taba ðokuto. Wendaaro ba sookiti o ì ðokisiti. (1 Sã 1:6; Sobu 22:15). Yonda dà beren woroo Wëŋuro ta wëru, woroo ta yau daa ò ta ba yen, na woroo ta wëru, woroo ta ðokisiti bà bo -di mii. (Yantiya 6:16-19).

Ciri wãatire – sookiti yon fõoma-di baa wan den baŋa mii. Sakan saaku kuu mii, ma bitiridi, ma yõ, ma ñ kpeteeki, yõorima cetema yaa ñ ma sunsire. Dà ì see na ma kan tàn ì ba sooko ma weteesi ma basima. Da yon fõo ñ ma ta yõriki ñ ma yomma ma tàn wõte wende dee dà mùn ta mæena ma saaka, ma yaa ñ saaka wende dee dà mun ta mæena ma wõti. (1 Tim 4:1-2; Ebedee 10:22). Wëŋuro nufa ninti-di daa den nõore ta basiti baŋa mii. Yonda ba sookiti dà soko na ò nunfa weeriku, dà ñ da-di seke ò ta ninti bansima maa ta soki, na maa den nõore baŋa ta pukiri. Saka saana naa mii nunfa tokite na yiri saaro baŋa wima-di.

Turi deeran baaribu buu ta cinsire maa baŋa bu sookiti maa Wëŋuro nekima ta cinsire baŋa kaa ta bo yõorima mii-di. Mumma, Wëŋuro weru-di yõorima, arimaa ò ti neki-di. Ò maa ba neki yiri yõoriwo kuun, arimaa ò caasi ò cima ò ì fõ. Yeesu takun de sa ò perina yõorima basitiba-di. (Duki 15:10). Yiri yõoriwo yon ka tekite bandarika tàn bo di yuure. Ceri Wëŋuro pesi bire, dende-di ò ta da patina de yendi yiriba yõorima. Turi deeran baari ñbu turi bu ti yauna Yeesu Kirisi yëẽma yaama-di. (Sãa 1:29).

Wëŋuro tonde i Wëŋuro yaama-di. Wëŋuro neki-di sa ò maasan na pe ya do ka-di baa yõorima ta yemitiri bà caasi bà yõorima Wëŋuro deemma na nekima ñ maa yunji bà bansu mii.

Kuuwekita – i siki deemma sakan saaku-di. Yaa porima sikima, maa tãn ta mañireti yõrìma na tiirima, na bootu. Siki deemma paa nee ce yiri saaro baña mii. Ma ba sookiti ma yee nee yõrìma ta yeu ma i paarikuro. Baña kaa sakan saaku ka sookiti ñaa o muño o baña ta wi ka-di, dà wo kpaarina o nõombe yombitee-di. Bandi wò o baña o maa nõge ò yaama deemma ñ yuñi kaa mii. Kurena o yon yombite Yeesu o maa peri. Wẽjuro neki-di sa ò puke dà yerika. Ò piimbe-di sa da tekidi o baña, ò wo pæ ban caaña kaa den mi siki caa ñ ma ta yeu. Sakan saa yenneñu da dà deukiredi.

SAKA NSAA YENNEÑU

Yõrìma baña kaa ta kpeesiti perinama. Sakan saaku kuu sookiti baña kaa ta caasi kà yõrìma kà ñ pite Wẽjuro kpeesima-di. Wẽjuro tonde pukiri takima. Wẽjuro yaama. (Ebedee 4:12). Ma borika -di Wẽjuro yaama ta tennanti yiro saaro sa yõrìma den kpeembire tãn i kuun -di. Yõrìma basito na woroo ta ba tamaa, bà son da bà suti turi bunde mii. Wẽjuro tonde pukiri yuu konde de nõ tũka mii, dà tennanti yiri yõrìwo sa ti maasi ti son da kpìi-di. Ti kpaña kaa ti ta neki maa kpeemma, ti kà dekireti ti kà diireti, ti yaa kà seseesiti, ti basiti, ma maasi sa da ì kà daarina, kà sonda kpìi-di kà yebiri tuuma ñ ka dii.

Dà wende ti sikànteeda na ti sikima ta ba kpiu daande, bà maa son taka Wẽjuro booti dambu Wẽjuro ñ ba boona. Yi ninti nee ce yõrìma basito ta pitteti Wẽjuro yaama tokooma, ò ñ bandi òbaña Wẽjuro nekima tori. Wẽjuro sikima ñ pite sa ma deukire baña kaa yõrìma ta mun bitisire. Wẽjuro deemma ñ yuñi ò yete mii ma ñ dokiri bitinya ya maasi. Yakisu suu den nõore ta mun sookiti yõrìma ma borika borika, su ñ pite su ì tindi. Dàn tori-di fën woroo ta kaariti sabare dee, nõge Yeesu woroo ta i yanduriya deemma ò yuñi o baña mii. Sa kà sooki kà sarina bitinde na de yerisu, sa maa sakan saaku kuu ta sookiti Yeesu yoote ò wa. (Sãa 8:12). Dà paa, o ba sookiti o yiire bitinya na o yãusu, na o simma, ya na tũ yonjo demma ka-di. Deurooma maa ta

2. SAKA NSAA YENNEŊU

fakisi, ma turi ma i cikire, yaa porima, deurooma ma yon woroo ta da sooki ma yiire bitinya: Dà i o nɔŋe deemma ñ yuŋun o mii, maa tori bitinya ta i ti yɔɔrima. Cirifa na ciri wāatiya, dà tòn ti tɔkiti deemma muuti-di yēende wēnde yaa ka mu mun pusinde, bitinde na daa ta mun tɔkiti deemma muuti muuti dà tòn yesi-di. Yeesu i ti tiirima wende -di. Ó seki ñ bà maasi ò wa: Bà wari Wēŋuro yaama sabare mii sa Wēŋuro wa: Nyete -di yinyi maa ñde wētire daa yɔɔro teeda sikooka. (Matie 21:13).

Ò baŋa bo sa ka i Wēŋuro yeeka-di ò yete. Ó neki -di sa ò ì yeu kà mii, ò ì kà seseesiti, ò kà seesire ò deemma, ò nekima na ò bandarika. Yeesu ba takunndo sa ò buute ti yɔɔrima yon dan, arimaa ò takunde sa ò turi ò ti feti yɔɔrima wērun mii-di. (Sāa 8:36). Wēŋuro bika ka i tamba yi kamba dai yombiba baa muuti.

SAKAN SAA TAAREŊU

Sakan saaku kuu ti tɔkiti yɔɔrima basito woroo ta caasi namma ò basi yɔɔrima kutire-di. Maa ta yɔ ma boti furiku, maa den tori maa Kirisi ta kp̄ii daa pintotaŋu yini. Wēnde dee ò da yēn daa pintootaŋu kuu Wēŋuro donde dee ta tuuri Wēŋuro yaama de ta wò tɔkiti, dà maa ñtan caasi cunsima mii ò yɔɔrima kutibeere. Ó baŋa kà maasi kà maa ñ sɔmɔɔti. Wende dee ò tada cɔɔsi Wēŋuro nekikp̄eemma maa ò ta sɔɔ Yeesu Kirisi mii, neki ñ ma maa ñ tan yuŋi ò baŋa mii, ò ñ pite o ì maŋiti sa Yeesu Kirisi Wēŋuro bika takunde sa kà yeti ò yɔɔrima-di maa tori kà ta seŋi kà ñ kp̄ii yiraka daaku yini. Maa tori bà ta fumbi. Yeesu, bà ñ wò fɔkire wāan yuufɔkiranja, bà ñ kpaŋi ò nɔsu na ò naasu pɔntirida, ò ñ kp̄ii na daa pintootaŋu yini ti yɔɔrima tori, dà ñ tòn turi dà ñ sɔɔ maa caii yɔɔrima basito woroo ta caasiti. Dà maa ñ tòn baa ò baŋa na ò fɔku. Ó ka kaariti Wēŋuro yaama dà tòn ì wina sa ò ninti ò yon nintiku mii-di. Ó seki ñ yen maa nɔɔre ò ta feekina Wēŋuro na maa nɔɔre ò ta kante ò paarikurima, dà seki ñ tòn wò yaasire kp̄eemma. Ó ka tekite ò baŋa Wēŋuro nuŋa mii, na nuntumma ò cerimanti, Yeesu maa ñ tòn wò tookun

3. SAKAN SAA TAAREŅU

na. Wēṅuro nekima na ò fòsire maa ò tòn see ò baṅa mii, wende dee ò ta pite ò maṅi sa Yeesu Kirisi yēema-di maa ta wusi ti yōrima. (1 Sāa 1:7). Woroo ta paana pooku ò tòn nuṅatina-di baa den bansu ta cōori, ò ò tòn perina baa den sikima ta bo saa nee terun mii. (Sontu 34:19). Cēende Wēṅuro yaama wa: ceri woroo den yini n nintoma ta da ò bo: Woroo ta yaaranti dà ò bee ò sikima, na woroo ta boti n yaama furiku. (Esai 66:2). Siki sōotima maa tòn ò wò tensiti Yeesu yaama baarima mii. N bi dooka ya peeka, coon fòsire mii, o yōrima buute-di. Wēnya maasi ò ka ninti daa pintootanju, ò ò tòn yen maa Yeesu yēema ta pobi, ò ò tamaati sa dà basi. Ò ò tamaa sa dà basi ò yon tori-di, ò yōrima tukire seki ò wò faakiti muuti muuti, maa tori Yeesu ò muṅo ò ta tuki ti yaaroobu setema. Ò ò tòn yen sa bà wò yēentire ti yōrima tori-di. Bà-ò wò yōki ti kpatooma tori. Woroo ta paana pooku ò maa ò dorisinun ò yini ti maasi ti kpantama. (Esai 53).

Siki sōotima dēemma ò seesire panto ò baṅa kaa ta mun kpeteeki kà ò bitiri. Ma maa ò kà wusi na Yeesu yēema kà ò pondi maa faii. (Esai 1:18; Romu 8:16). Ò yini-di panto sa woroo tada tamaati yombite Yeesu ò ba sendi, arimaa ò da ò boti fòoku kuu ta paana pooku-di. (Efēesi 1:7). Kpānantu yōrima, nun minde ò fokire panto nekima mumma parade, sa ò ò fò Wēṅuro tori. Ò ò wò yerentitina. Woroo maata tontē ò ò ti neke pōpōoma. Ò mun ta da ò neki yanduriya na ò denda, ò maa ò neke panto Wēṅuro na ò denda.

Sakan saaku kuu mii, yakisu suu ta sōokiti maa yōrima su bo panto baṅa saatire-di. Na mamma maa, Satā ba neki sa ò totì ò yee kurika. Dà seena ò ta ka cēkisiti, ò naarena sa dà kà seṅi ò turi ò yunji. Dà ò da-di seke yombite Yeesu ta yaakireti ti kpansu sa ti ò ninti ti ò daariti Wēṅuro sa ti wētirina wēreku, ku maa ti feekina.

SAKAN SAA NAASEṂU

Sakan saaku kuu sōokiti Wēndaari woroo ta piisi bansire na pennama mumma, na ti yombite ti pennato Yeesu Kirisi patire

4. SAKAN SAA NAASEŅU

mii. Woroo kan taba pekittina yonda deenda. (Karaati 6:14).

Yeesu kp̄ii daa pintootaŋu yini sa da seŋina ti sooki (Pie saba p̄p̄oore 2:24; Karaati 5:16) mii W̄eŋuro ti piimbeti sa ti ì f̄oo maa W̄eŋuro sikima ta neki, da wende ti k̄an ba ì basiti maa yiri kp̄annantu ta neki. (Karaati 5:25).

Sakan saaku kuu mii ti ninti tokoroofa faa den yini bà den ta kpati Yeesu, sa bà fobisi ò niina. Ti da sooki-di ti yen mii kpan caaya yaa bà den ta wò pai na. Maa tori butoore dee ta ti t̄oti f̄oosire de ta dori ò yini. Bà ñ wò koo ti kpantama tori. Eroti na ò yiriba bà ñ wò daasi. Bà ñ wò dekire toko kpeende sa bà wò fumbi ñ maa bà ñ woosi. Bà mun tada wo f̄okire wura yuuf̄okiraŋa, bà yaa ñtee wāana deŋa bà ñwò f̄okire! Bà mun t̄adawò pukire kp̄ansikidaafa (wuric̄oorka) ba yaa ñ wò pukire yāakifa ò n̄diika mii. Bà cumbe cumbe ò bande bà ì wò perentitina bà. ì we: F̄oo siifuda wuro. Bà ñ teesi ò yini n̄o teena, bà ñ feti yāaki ñ bu ò n̄oka mii bà ñ fobiri ò yuubu. Maa bà ta wò daasi dà ñ bà seki, bà ñ wò fuuri sa bà nee wò kpaambe.

Yiriba kutire bo-di bà ta booru bà yon wendaariba. Bà t̄an ì daariti W̄eŋuro Wendaarideesu mii, bà ì duu W̄eŋuro kaakun diima, bà ì sombisiti W̄eŋuro na derisu. Da mii sa bà turi bà kp̄anŋiti yombitee-di bà basi kaatima mii. (Matie 7:21-27).

Sakan saaku yonti ŋu mii ti ninti Suda dikiti b̄ok̄obu, woroo den ta k̄oosi yombite Yeesu dikiti peteya pisi taari tori. Maa tori dikiti nekima deŋ ta see ò baŋa, ma bitisire ò sikima. Fitira na dakina... ì niina naa soosada ba den ta f̄inte Yeesu bà den ta yerentina yēende-di. Bà ñ can-di yakanyi bà ñ taana tete sa bà yen woroo tada dii ò toko feebu. Dà seki ì maa W̄eŋuro yaa daariba denta daari mamma-di dii: Bà ñtari ò niina, bà maa ñ taa ò toko feebu tori teto. Bà ñ feti ò yonda dà maasi bà nee ì ì wena. Ti ba neki yiri woroo maa n ì ti wuro! Yiriba bà maasi bà neki-di W̄eŋuro yaseke. Tando na w̄emma, arimaa bà yaa ì ba neki ba seŋi W̄eŋuro den seeti teema yon. Yiriba bo-di baa den tori W̄eŋuro t̄an ta bo

bà ka bo bancɔransu mii, na bitɪ da den yon mii.

Soosa da ñ ban-di pɔɔ ò piranfa na bà tobire. Kasima tori yɛɛma na yima dà seki ñyerun! Sa kɔɔka da cerena Pɛ seki ñ yeri Yeesu ponde naaka ma taari pepeɛ biyontifa nuɲa mii. Arimaa sa da santanna, ò maa ñ caasi ò ñ cerimantina besi besi. Yi tòn sɔɔ sa yi neki Yeesu yi yaama mii na yi basima mii do? Ya feɛfa tòn yi boti ò tori yiriba nuɲa mii ñnu? (Matie 10:32-33).

Yeesu ñ turi ò ñ yoori ò wa : Da ì daari baa ta yebitiri Yeesu Kirisi woroo ta i tampeɛku ò yini. Ò i tampeɛ kperiku -di kuu ta i yubiri tiirika bunde tiire mii. Kuu Wɛɲuro ta nɛn-di nde ma, men woroo den baɲa dà ta meeki. (Matie 10:38).

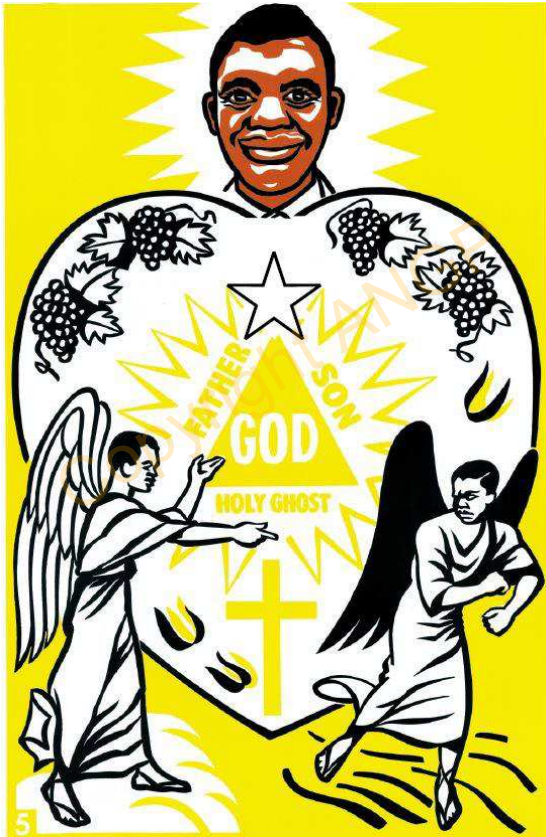
N tampɛku.
N tampɛkperiku
N sokooka kaa ta ncabiri.
N nɛn-dibu simma mii.
Dà ì Yeesu-di tandooto.

SAKAN SAA NUNTEŊU

Ceri yiri yɔɔriwo baɲa kaa ta deuki, kaa ta piisi meere. Kaa Wɛɲuro barika na ò nun sinta kpeɛmma ta perina. Bà ñ ɲa kà wɛte panto Wɛɲuro dambu -di, Wɛɲuro yeeka, woroo ta i kɛnto, woroo tai Bika, woroo maa ta i Sikisɔɔtima sa maa yombite Yeesu Kirisi ta piimbe. Wan kan n neki ò dà ì senjikiti n yaama-di, n kɛnto maa da ì wò neki-di. Ti da takun-di ò cɛɛ ti mun wɛtire ò yete ti yeeka. (Sãa 14:23). Na Yeesu Kirisi yuubu tori-di Wɛɲuro tanta daka yiro kaaride, ò ñ wò teki, ò ñ wò naati. Bà ñ ɲa kà ì panto Wɛɲuro daambu-di yɔɔrima ñ tiiki Parade dee waraka yakisu ta mun bo, maa dɔkɔma te. Parande mii ti ninti panto siki sɔɔtima-di yaa porima sikima. Baɲa kaa taa ñ i kɛnnantu deɲa, kàn wɛti panto tii sɔɔtibu buu ta dɔri sikima biya sa maa: Nekima Bandarika, bodarima, o yon muukirooma, bɔkisima, beere.

NEKIMA
BANDARIKA
BO DARIMA
YON YEƆE
BEERE

TANDARIKU
BOKISIMA
SEKINAMA
Karaati 5:22

5. SAKAN SAA NUNTEŊU

Ò i panto tii dɔriti sɔɔtibu mumbu buu ta i ti yombite Yeesu Kirisi birande-di, de maa ì tuuri biya. Daa maa ta seke den dɔri kpeɛma, maa tori de ta tabina Kirisi-di, Kirisi ɲo paarikurima maa ì bo de mii. (Sāa 15:10). Maa tori Wēɲuro sikima ta wò seesire ma ñ wò yɔɔɛ ò seki ñdaka wērun ò ñ sookina kpannantu na tu nun minya. Ò ñ kpaambe yirikuriwo, ò kan ba fo sa o ì ninti, o ì wondi, na o. ì basiti yon dan, Arimaa na naare-di. Ma tori naare woroo ta borunna Yeesu Kirisi mii ò ta i sookima maa tànta sooki Anduriya. Ò tàn fo tamaatima maa ta i namma maa ta fo ma yini-di. Maa tàn ta wò kperentire, dà ì ti yombite Yeesu Kirisi turundoo kpeɛmma den naare-di òtàn fo. Wēɲuro Nekima mii-di. Maa ta bo pooku bende.

Da ì daari baa den bansu mi yɔɔrima ta paa maa tori bà son ta da yen Wēɲuro. (Matie 5:8). Wuro Daafiiti den yini-di sa taa kpeɛmbu tau ò baɲa mii, baa maa ò den ta boti kpaati kpeɛnya na sookima ò saatire yiribereda yini. Ò seki ñ manj sa yonda wò paakiti ò baɲa mii, dà ì seena ò den ta daari Wēɲuro sa maa: Oo, Wēɲuro cari m mii ban dɛɛbika. Turi ò sindi n sikima o nto bandɛɛbika. (Sontu 51:12). Ti yoɲo ba sookiti ò deukure ò baɲa ò muɲo. Ti yoɲo maa kan ba sookiti ò cari ba ndɛɛbika ò muɲo ò mii. Arimaa ti da tekiri cai cai Wēɲuro nuɲa mii, sa maa Daafiiti den ta basi. Ò den bibi Wēɲuro sa ò wò pɛɛ ban paarika-di. Mamma den yon-di dà ta da seɲi. Wēɲuro neki-di ò basi yonda caa ñ da yi mii. Dà ba ì sa yi kpinkpinsi yi tiirima sa niikpiina tɔɔma dan, ya yi maa doko piimbooya, dà ñ da da wétire yi bansu Wēɲuro yetire dee ò ta pensi? Wēɲuro mɔɔɔ neki sa ò yi teetena-di, maa tori ò ta piimbe piimboo sɔɔtire. Ò ì we: N da suunun yi yini yin dɛɛmma -di ma maa yi deukure. N da wusi-di yi kpeteena na maasi, m peti yi tiɲan dinte da ba maasi N da yi pɛɛ-di ban caansu. N da daka n sikima yi mii-di, n maa seke yi sooki yi dɛɛbe m paarikurima. Yi maa ì ma yerentitina. (Ezekieri 36:25-27).

Ceri daa ta i taboo caande dee Wēɲuro ta i tabena: Ò bika Yeesu Kirisi yɛɛma. Dà den sakan saaku mii tin turi tin yen

Wēḡuro tonde Wēḡuro tonya maa boti sa ya ì yerentiti baa son tada piisi fɔ̄oku kuu ta paana pooku-di. Ya turi ya boti sa ya ì bo baa ta boti Wēḡuro furiku bà cɛ. (Sontu 34:8; 91:11-12; Danniye 6:22; Matie 2:13; Yerisu 5:19; 12:7-10).

Waraka maa kan ì foki sakan saḡu cɛ. Kà ì ku bari barisiti sa kà turi kà kpindi kà yete kuride. Dà ñ da di seke Wēḡuro yerento tati maasiti sa ti sun ti ì daariti Wēḡuro maa tori yiribere waraka ta ciru sa fibirete tɔ̄oma ò punsiti ò kpeesiti woroo ò tada wɔ̄bi. (1 Pie 5:8). Ò t̄an wirikansire na ò yon sa Wēḡuro tonde -di ò ñ sooki ò ñ niisina wendaariba baa ta sunni. Anduriya denda mii. Dà ñ da-di seke yi tada muukire yi yon Wēḡuro nuḡa mii yi yeeri Satā yaama ò maa tiiki ò yi nɔ̄ɛ. (Saki 4:7).

SAKAN SAA KPARENTEḡU

Baḡa kaa niisima ta sooki maa ò ta wi, ò nunfa yon wɔ̄mbiri-di maa tori ò ta pite sa ò sun ò wendaari fɔ̄oku mii. Tɔ̄ofa faa ta ninti fa maa ì mintiti Anduriya. Dɛemma maa ta mun bo ò baḡa mii ma kan ì paa. Maarima maa ta mun sookiti sa ò da yaari na Kirisi ma ñ peti. Niisima kutire ñ wò cinsire ò ñ dori, ò ì ba sooko sa ò ma wētiri, ò ì sokisiti ò basima. Ò mun tada toko Wēḡuro dɔ̄oku ò yaa ñtoko niiso cekanya na ò pimbisiiya yaa ta ba du. Ò da sooki ò ten ì kpaari ò ì condi wendaaribu. Arimaa Wēḡuro nekima kan paa ò baḡa mii. Bansima kutire ñ see ò sikima. Ò ñ pite ò ì duuna Anduriya, ò yaa ì kpaari ò ì bansiti sa ò t̄en neki Wēḡuro ò baḡa mii. Ò yon fɔ̄oma ciri wāatire ñ biti, ò daa pintootaḡu tukire kan ì ba wò fakisi, kun wēt̄i tuki sinsire dee ta ka. Ò naare kan ì ba fiki, ò kan ì paana taboore na Wēḡuro wendaaribu mii. Ò baḡa ñ dori duutun mii, kà ì fokireti niiso parade. Anduriya demba dookande ñ wò datiri wendaariba dende. Yiri beema sikima maa ta bo nɔ̄nɔ̄ofa faa bà ta booru pā fa mii, ma ì kpeesiti sa ma yunḡi ò mii.

Dà wen daaro borika t̄an cuki sa barika mii -di ò ta piisi pennama, daayāti baḡa ñ pite kà ì wò yunḡiti. Dà pitooma dà

6. SAKAN SAA KPARENTEŃU

Ì wina sa faai tɔɔma, wēnde dee o ta doorina anduriya demba, basi yontima ɛ feefa t̃n ì wò boti. Wereku maa ñ wo weeke sa yāama yon ba c̃ɔriti ò wendaari f̃ɔku. Bansima na kpaɲa nekitanda seki ì wò see. Ò seki ñ pite fakisiku ò ì con-di deerati deesu na para ỹɔri tɔɔya, sa maa: wereku ka wò maasi sa yiri saaro demma-di Monɔ kphantama ma yon ba baso ỹɔrima.

Ti ba sookiti ti ðokiri ỹɔrima nɔnɔosu na bansi ỹɔrima sa ba ì pitiri ti yuuna c̃ɔka, Arimaa: Ti ba da ì daari ti ka nɔɛ su yunji su seebi su ðori basi kphantama ti mii. Ti ka p̃e nɔtan yāaka wereku ku kan ba paakiti noka k̃a maasi. D̃a ɛ maa di ku ta da tetena sikante na sikima turi bukire ta paana p̃oku de mii. D̃a ñ da di seke W̃ɛɲuro ta ti maasiti sa ti feekina ɛmbere nun minya. Ti ba ì yokɔɔtitina daa den ñɔre ta ì ỹɔrima. Tiikina Yeesu weeki, woroo ta ì pennato.

Yiri woroo yi ta ninti maa ò p̃ɔti burika kasika sakan saaku kuu den mii, d̃a sookiti Wendaari f̃ɔku yiri bereda-di. B̃a yaa kaatima mii, tonsi b̃a p̃ɔtiti kasisu-di b̃a ì yeentireti baa tai wendaariba b̃a bansu. Baɲa kaa maa ta bo piransu yendi k̃a ba sookiti k̃a w̃t̃iri d̃a tiitu borika. D̃a den wendaaro t̃n pite ò ì tindi yiri saariba d̃a ñ kpendi W̃ɛɲuro -di D̃ɔsaka kaa tada takun wò mii ò ì we: B̃a da ì ñ yau simañenu? Ya b̃a baa ñ o basi yomma, k̃a t̃n wò w̃t̃ire yiriba yombita-di ò seki ñ feekina. W̃ɛɲuro. Bansi ỹɔrima na perika d̃a t̃n nendikun-de wende dee ñɔre ò ta bo biti mii-di, ma seki ñ yunji ò baɲa mii. Waki ỹɔri woroo sookiti k̃osun-di ò t̃n yunji ti mii wende dee t̃ɔba ta ti kpennanti botima-di Ti da ì mii ò yunjina yiri beema ñɛki ti see.

D̃a fakisi-di sa dikiti nekima nyunji ti bansu mii ti ka ba baso daa kari. Samaa: Yombite Yeesu ta ti piimbeti ò ì we: Yi ì nintina yi ba sun yi ì c̃ɔsiti W̃ɛɲuro niisima ñ ba mun ì sooki. (Matie 26:41; 1 K̃ɔɔrenti 10:12). D̃a yau sa: Na ma den tori wan ka pukiri sa ò basi baarima ò ba dori. W̃ɛɲuro yi t̃-di wakiti niina na maasi. Mutina na maa yi t̃n tada sookina Sat̃a ò ka neki ò yi sibisi. (Ef̃eesi 6:11-18).

7

7. SAKAN SAA BERENTEJU

SAKAN SAA BERENTENJU

Sakan saa berentanju sookiti woroo ta buute Wēḡuro-di. Wēḡuro yaama ḡ wò deukire, ò nwò seesire ò sikima ò maa mun buute Wēḡuro cōka. Dà cōka t̄n-di s̄o yiro wima, woroo ta ba maḡo Wēḡuro, ya woroo ta maḡi Wēḡuro na ò yaaporima. Ò den wombi-di Wēḡuro yaa darima ma ḡ s̄o ò yon.

Wēḡuro ka neki yiro sa ò maa kperentire o yon ò t̄n yunji cunsima mii-di, nee ò kan ta ba sooki ò yerun. Yeesu ò muḡo ò deukire-di yiri woroo ta buute Wēḡuro ò f̄oḡu. (Duki 11:24-26). Werena ka yeri yiro mii, na t̄n coombi-di na nee ì waru faranfantabu mii nee yoḡo ta paa na ì kp̄esiti nee na tada ye, na ì ba pliso yeeka, na seki ḡ t̄n wa: Tida kp̄indi ti yeti kuride mii-di nee ti ta yerinde. Na ka kp̄inte na maa ḡ mee bà de saaki de ḡ saḡi. Na seki ḡ taka n̄ ḡ kpaan were t̄ona na beren, naa ta na katite nankp̄in-di kun dà c̄e na ḡ kare ò mii na maasi. S̄a da santanna dà te cira maa ḡ santi dà ḡ kaki dà ḡ kp̄endi maa ò den ta wi: (2 Pie 2:22). Daa bà ta basi dà wina maa yaa yanti yonde ta yoote porima-di de wa: Buuka kp̄inte k̄a ḡ turi k̄a ḡdii daa k̄a ta t̄erambi. Na yanti t̄ore dee ta we: F̄oḡu woroo ta bo ò sau ò turi ò ḡ ȳakiti ò yon cakana. Dà sabaya ya yenneḡa ya ti deukire -di.

Woroo ta buute Wēḡuro ya woroo ta mii Wēḡuro ka-di. Ȳoḡrima na niisima dà ḡ kp̄indikun dà mun see ò baḡa sarina ò nuḡa ka ì sookiti maa ò baḡa ta wi. Dà ḡ bibi sa Wēḡuro nekima ḡ yeri ò mii, maa tori Wēḡuro sikima na ȳoḡrima dà ta ba sookiti dà sookiti dà kpanḡan yeeka. Maa tori baḡa ta ba sookiti ka ì Wēḡuro yete k̄a turi ka ì na waraka dende. Wēḡuro tonde dee ta tuurinun Wēḡuro yaama de ḡ yeri na s̄om̄ore. De yeru de bansitina sa ò son da kp̄indikundi pondima. Sa bika kaa ta pei ka nkp̄indikun. (Duki 15:16-18). Yoḡo t̄n ì ba p̄e paari ḡo diitanda ò seki t̄n ì neki baa wo di f̄oḡu diima yoḡo maa ì ba wo ma p̄eti. Dà wonde -di ò ta pite ò ì bansiti maa dà ta wò wi, ò seki wa: N kp̄ento yerentiba bà maasi bà botidi diima bà ḡ t̄n dii bà ḡ kp̄ati men maa ì bo nee n ì kp̄iuna koon. Nda yikisi -di nkp̄indi n

kpento yete n nɛ wò maasi nwa: N kpento, n wɛrina Wɛɲuro-di n wo wɛrina. Da ka ba mɛɛna sa ñ ì o bika. Kpento seki ñ senji ò bika cerimaɲa ò ñ kà kabiri ò yete mii.

Sakan saaku kuu ti soókiti sa yiri woroo ba caaso ò yɔ́rima. Ó ba kpindikundo Wɛɲuro wenji, Ó ba kpeeso ò yɔ́rima yikirima Yeesu naasu bande. Ó ì boti nuyi ò maa kan ba ninti foribu ò nuɲa mii. Ó kan ì paana yɔ́rima fɛɛfa. Waraká ì yeu na kà wuri tande ò baɲa mii. Ó ì basiti sa ò ì wendaaro, ò wina baariku -di kuu bà ta sanjire yuure, bande dà maa ì pɔ́sire. (Matie 23:27).

Maa dɔ́kɔma kpento ndaari Wɛɲuro sikima parade. Yaka baa sika kà ì tuunnun kà wereku, daa ta ì sa siki yɔ́rima dà mun ndaari baɲa kà maasi. Woroo den tòn ta kante Moisi paarikurima ba den tòn wò koi-di nunsintama ì paa, yiriba yendi ya bà taari ka-di wò yemi. Woroo ta da yeeri Wɛɲuro bika na woroo tada yeeri Wɛɲuro yɛɛma ta boore, na woroo ta da yeeri patire dee ò ta basi, ya woroo ta da yeeri Wɛɲuro sikima, Wɛɲuro son da wò yombe-di. (Ebereda 11:28-29; 2 Pie 2:1-14).

N debite, sakan saaku kuu ka wina ò baɲa yike kasima Wɛɲuro nuɲa mii na ò baɲa kà maasi, ò da sooki-di ò wo yikiri o yɔ́rima ma maasi. O ka connun na o yɔ́rima caasi ma na o banɲa kà maasi. Coomun ò cɛɛ sa cintaka kaa den ta takunde Yeesu cɛɛ kà ì we: Dà ka o ñeki o da sooki-di o n deukire. (Mariki 1:40-41). Arimaa o ka tókiti o kperentireti o baɲa, o ka tonte bitinde o nɔ́ɲeti dɛɛmma, bitinde paana cɔ́ntun. Tondi fɔ́ku o ì fɔ́ o nɔ́ɲe kuun. Sa maa tori yɔ́rima den kpɛmbire tòn ta-di kuun. (Rome 6:23).

SAKAN SAA NẸITEŊU

Sakan saa nɛiteŋu ti soókiti sa kuun yáarikunde woroo ta buute Wɛɲuro. Woroo ta birikiti ò yɔ́rima yikirima Wenya.

Kpaɲa ka mante bætu, sikante ñ mandi basi kpantama,

8. SAKAN SAA NEITEJU

kuun-di wò mandì. Buñbu -di bo ò yuure yini. Peremma maa ta mun wò niisiti ò wēruna, ò ñ tiikanna panto ò yōrima cōntun. Turi kpeembu wusuka ì wò yunjiti, ò ñ manji sa ò kan paana ta boore dee ò tada piisina Wēḡuro. Wēḡuro woroo ò ta mun yōkōtitina binya kutire.

Ò daasitōba na bà ceki yaama maa bà den ta boti, dà yonda ba sooko dà nennun. Ò kpaatire ba tōso ò fōku, de maa ba pero na ò sikante, de maa ba yakito ò yaaroobu. Ò ñ yen sa da ì yonda kaa tira-di sa ò kpindikun Wēḡuro wenji, maa tori wereku ta wò niisi. Daa den nōre ò den ta neki na daa ò den ta n aare da ì kpēda. Baa ò tuuri yōriwo ò ba sookiti ò wò perina panto. Ò seki ñ pite ò ì manjiti sa dà ì yonda kaatida -di, sa o dori Wēḡuro fōwo nōka mii. (Ebereda 10:31).

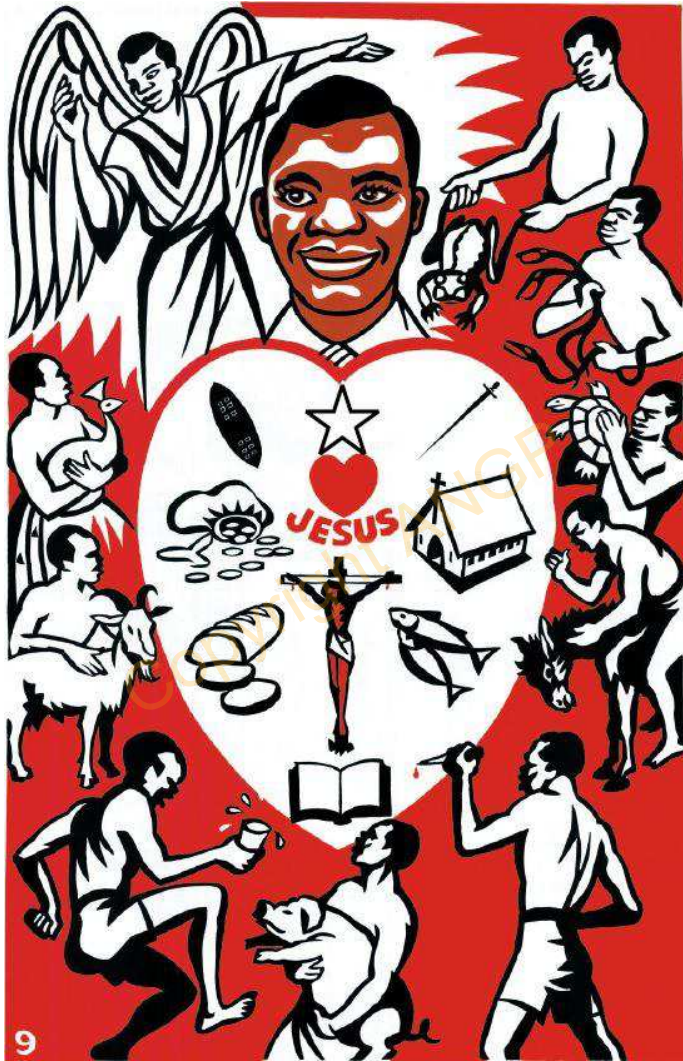
Ò den tanda bansi -di sa ò da mun deēbe daa n yonde Wēḡuro sa ò da kpiina, panto dà ñ saare ò tori. Yiriba kutire kpiu ma borika-di sarina bà kuun datina yini bà t̄n ì ba maḡo Wēḡuro. Dà sōti sa ti t̄n kpeesi Wēḡuro wende dee ti ta da wò yen-di.

Dà sakan saaku kuu mii yiri yōriwo woo yeeri Wēḡuro barika na ò nekima -di sa ò t̄n kpaari ò f̄. Ò yeeri sa ò toko Wēḡuro yaama, Wēḡuro booti dōti ñ yoori ku wa: Tōti n ce n wo yirina-di coon turun buu ta ba kpiu daa ñ de bu mii, buu bà ta tōre Satā na ò tonya bà tori. (Matie 25:41; Ebereda 9:27). Yiri saaro baa wan ò da kpii ma yon-di kuun de ponde yini Wēḡuro ñ maa wò boona.

SAKAN SAA WĒITEḢU

Dà sakan saaku ti sōkiti wendaaro woroo ta yembiri yaarana mii na niniisina mii. Na ñ wò biire paraya maasi ò ñ na sooki. Ò ñ sooki ò yaarana sa Yeesu tōoma. Ò nunfa ì tōḡi Yeesu yini woroo ta ì naare te. (Ebereda 12:1-2). Ò ñ fiki ò tukiya na ò yōrima ma maasi, ò ì yāutiti sari pooku.

9. SAKAN SAA WEITEŅU

Satā na ò demba bà cinsire yiri woroo ta boti naare ò baŋa-di. Bà ì kp̄esiti sa bà kp̄insire Wēŋuro bika cō yōrika mii, bà ñ kpati. Samaa: Yiribeema, dikiti nekima, na w̄rena, na tōra tōra.

Marambu ñ daari duu kpade parade, sa maa tori yōrima ka yuŋu ntun ma t̄n botinun kp̄ansu kutire -di ma cān. Ma t̄n sokinde toko d̄enya mii-di na bee d̄en ya ya ì cān. Arimaa wendaaro woroo ta t̄n ò t̄n maŋi -di yōrima baa ma ka tekiri nde borika ma dekinde wendaari tokoya, ya ma ka wirinde na wendaaro sa ò wò yōre, ò niisitina sa nintiku tōma Anduriya peremma.

Na mamma dà ñ da ba sookiti da yaasire wendaaro woroo ta tō ò yon Kirisi, woroo ta kpi Anduriya yōrima tori. Yiri tōwo ñ pō yiri tiiriwo baŋa, ma de mborika-di Wēŋuro yiribere t̄n ta basi ti wendaari tiiriwo tori. Tō watasu, yōŋo denda, basi kp̄antama na tō tiitu. Ò seki ñ tendi maa Yeesu ta yoote ò yaama mii. (Matie 5:11-12).

Yiriba ka yi tiiranti bà yi p̄ntiti bà yi yau yōrima ma borika borika sa maa yi ta i m paariba, yi yuuya di daari. Da ì yi daari maa tori kp̄embi kp̄eende ta yi mandi yuure. Ma borika-di bà den ta basiti Wēŋuro yaa daariba baa den ta t̄nte bà bo. Yōrima na kp̄annantu, daa ta t̄ku sa: **“Men”** Dà basiti-di yēembooma sa dà feti wendaaro Wēŋuro nekima mii. Ti maa da sooki-di ti yoori sa soŋnoka tōma: Wan-di da sooki ò ti tabiriti na nekima maa Kirisi ta boti ti tori nu? Yaaroobu-di yaa simma ñ nu? P̄ntima-di yaa koon ñ nù? Paatu ya maa bà ta da ti koon ñ nu? Dà yonda ba sookiti. Ceri maa bà ta wari Wēŋuro yaama sabare mii sa: Maa ti ta ì ò denba d̄n da-di seke Wende na de feema bà t̄n ì ti kooranti, bà t̄n ì ti basiti sa saana naa bà ta tetiri sa bà nee c̄eri. Arimaa dà maasi dà mii, woroo ta ti neke ò ñ wo -di ti t̄ti w̄nun ti ñ sookina ti yiri bere da kp̄emma. (Romu 8:35-37). Wende dee yiro ta dekiri Wēŋuro taati niina ò ba doru, ò da ì yisi-di baa wenkaatiya mii ka-di. Tinti maakan ti da ì sookiba-di maa tori Kirisi ta ti kperentiti.

Ò yon fooma ciri wāatire ì deebi ò banja mii na naare, ò mii sikima ì wò tensiti piimbooya yaa den nòore ò ta piimbe baa den nòore ta ì sookiba sari pooku. (Sòowoma 2:7). Wan ka boti tuuna dà te ñ won maa Wējuro sikima ta maasiti wen daari kaatooya. Woroo ta da ì yembiri baa yaaroobu mii ka-di sari pooku nda wò pɛɛ nòore ò dii tiibire dee ta boti fòoku. Dà tiibu bo Wējuro ɛɛ-di nɛɛ boma ta daari. (Sòowoma 2:11). Wan ka boti tuuna dà te ñ wòn maa Wējuro sikima ta maasiti Wen daari kaatooya woroo ta da ì yembiri baa yaaroobu mii ka-di kuu yennembu kan ba wò sookiti. (Sòowoma 2:17). Wan ka boti tuuna dà te ñ won maa Wējuro sikima ta maasiti wen daari kaatooya, woroo ta da ì yem biri ba yaaroobu mii ka-di sari pooku, n son da wò pɛɛ diima maa ta borun na yuure-di maa yonjo ta ba yen daande. Na tan poride, bà wari de yini bee caande dee yonjo ta mii woroo bà ta de pɛɛ yon kaan. (Sòowoma 2:26).

Woroo ta da ì yembiri baa yaaroobu mii ka-di sari pooku, ò ì basiti maa nta neki sari wen santande daare, n son da wò wētire wuro-di ò ì see bori fòosu. (Sòowoma 3:5). Woroo ta da ì yembiri sari pooku, baa yaaroobu mii ka-di, nda wo dekire nii poriku-di. N kan ì ba petu ò beere fòoku sabare mii n yoori sa ò ì n deŋo -di. (Sòowoma 3:12). Woroo ta da ì yembiri baa yaaroobu mii ka-di sari pooku, nda wò daka Wējuro yete mii-di sa tokorofa. Yonda kan ba sookiti dà wò yiire. N wari ò yini nwējuro beere na n Wējuro tinju dende. Dà tinju da ì seerisademu caaŋo-di. Wējuro ò muŋo ò ñ wo-di da ku ɛsinun. N turi n warina nbee caande dà te yini. (Sòowoma 3:21).

Woroo ta da ì yembiri baa yaaroobu mii ka-di sari pooku, nda wò pɛɛ nòore ò takun ti mun kare nwuri tande yini. Sa maa men maa kan ta yaate n yɛɛmbe sari pooku, nkpendo ñ nɔŋe ti ì kari ò wuri tande yini.

Wen daaro woroo ta bante ò dikiti bɔkɔfa Wējuro yerika tori, ò ba ɔɔro ò botima Anduriya mii. Ò maa ì tetirina paasu, ò toti ò ɛetama piika mii da yon, ò pɛɛkiti ò banja pɛɛya dà ì

Wēḡuro kpεemma tori-di.

Pē cerede na yōoka dà tōku sa ò fɔ fɔɔsɔɔtiku-di. Ò paana puuniiku, ò t̄n ba kpeteekiro ò yon na daa kperima. Ò ba du yaki yēema, ò ba du dii yōrima. Ò t̄n ba cɔɔro ò dikitii ò maa ba kpeteekireti ò kpaḡa kaa ta i Wēḡuro wen daari deeka. Ò t̄n ba wukoo taba ò maa ba yāu sikaari. Ò maa ba yāu taba buuka na kaasi yōrina. Ò maa ò du dii deebima, ò baḡa ḡ wēti wen daari yete. Ò t̄n ò ba kparo ò wen daari deeka baa dà k̄a neki dà ò wi sima. Ò ò neki wen daaribu kpεemma. Ò ò yini sa wen daaro bà kparu daa ḡ yonde wen daaribu, maa tori wen daaribu ta-di tabina Wēḡuro. Ò ka da pɔbiri sabare dà t̄n ò Wēḡuro yaama sabare-di ò ta kaariti. De maa ò wò tɔɔseti simma na wērun na deemma. Ma ḡ wēti takima woro ò ta tauna ò yiri bere. Ma ḡ wēti ò sikante diima. Ma i yima maa t̄n ta koi ò yin yōrun. Ma ò yima maa ò t̄n ta sai. Ma i nintiku kuu ò t̄n ta yemina ò yon.

Ò sɔɔru ḡ be sa ò tuki daa pintoo taḡu maa tori ò ka ba tuko daa pintoo taḡu ò ta ba yendi wura yuu fɔkiraḡa. Maḡa tori ò ta yini sa ò fɔokinde na Kiriḡi-di, ò maa ò kpεesiti yuure den fɔoku kuu ta paana pooku. Ò sɔɔru ḡ be sa ò tiikan na Wēḡuro. Ò ò wina tiibu buu ta t̄mi yima bariku bu ò d̄ru biya kpεemma. Ò ò paana kuun furiku, Wēḡuro sikima na ò nekima ò sii ò baḡa mii.

SAKAN SAA PIIKA

Sakan saa piika: Yuḡi o pennato seema mii. Yeesu ntuure ò wa: Men maa t̄n di tɔ fɔoku. Wan ka n kurena ò yon baa ò ka kpi, ò da ò fɔ-di. Wan ka fɔ sa ò n kurena ò yon ò ba kpiu daande. O tamaa doo? (Sāa 11:25-26).

Daare dee ti kpansu su t̄n ta kp̄ii maa su ḡ p̄siki su kan ta ba kpiu sa su p̄siki dà daare-di maa bà ta wari Wēḡuro yaama sabare mii ma ta da dii. Bà wari bà wa: Kuun n yen o wērun buu o den ta boti ḡ maa nu? Kuun, daa o t̄n ta koina dà bo saa ḡ nu? Yiri saaro yōrima tori-di kuun ta boti

10. SAKAN SAA PIIKA

wɛrun sa bu wò koon. Paarikurima maa-di seke yɔɔrima ì ti yombiri. Ti maa sombisiti Wɛɲuro, ò ñ wo-di seke ti yombite Yeesu Kirisi ñ sooki kuun na yɔɔrima ti tori. (1 Kɔrenti 15:54-57).

Panto n seki tiire-di, N mun da ì neki-di sa ncoon nkasire m mee Kirisi, mamma mun da sandina sa n ì fo. (Firipu 1:23).

Yeesu ñ bà tuure ò wa: Yi bansu nba ì cɔɔriti, yi kure na yi yon Wɛɲuro, yi maa kan kurena men n muɲo yi yon. Karoosu bo-di kutire nkɔnto yete mii. Dà mun ka bai porima, n mun ba yi ma maasiti. N maa takiri sa n sanjire baa wan ò karooka-di. Daare dee n ta da coon, nka sanjirinde yi karoosu nda kpɛn-dikun-di nyi muti nyi korina nɛɛ nta bonun, yinyi maa kan yi nɛɛ ì bo da cɛ. Yi mun ba yi yini-di dà cɔka kaa nta deebetì ntakirina dà wenji. (Sãa 14:1-4).

Dà maa wi samaa bà ta wari Wɛɲuro yaama sabare mii-di bà wa: Daa yonɔ tɛn taba yen na ò nunfa, daa yonɔ ta ba banso daande, daa den yaama yiri saari yonɔ ta ba banso daande dà ñ da-di Wɛɲuro ta tenjiri baa ta wò neki bà tori. (1 Kɔrenti 2:9).

Yaa yomma kan paa maa den ponde yini sa ti deukire na Wɛɲuro kpeemma maa ta bo yuure yini baa ta debiri ti yombite Yeesu Kirisi tiɲa kaa den yini bà tori.

Ti ninti saka saa santanɲu kuu den mii Wɛɲuro tonde ta takinde sa de can-di sikante woroo ta seɲi Wɛɲuro, Wɛɲuro maa wa ò wò mandina kabiroo sootima ò yombite nɔsu mii. Ò paarikuro ñ wò maasi ò wa: N wo pɛnsi ò i yerenti tiiriwo-di. Ma o ta basi maa yonda muuda tiirima nda wo tɔ panto kpeenda-di dà ì wo daari sa ntɔɔma. (Sontu 116:15). Satã kan paana sookima ò yini, ma tori Yeesu tai taankpeentu, ò ñ kpi ò tori. (Sɔwoma 14:13).

N seki ñ won dɔɔyonɲu ta yoorikinde yuure ku wa. Wari sa: Baa ta tabina yombite bà kpiuna bà yuuya-di daari. Sikima

ñtuure ma wa: ẽẽ porima-di. Da daare dà dai bà woosi bà yerisu-di bà kare bà fòosi. Basi sootima maa bà den ta basi ma ì bà debiri. Fèn woroo ta kaariti dà banja nintiku, Wẽjuro nwo teetena o wò tɔ o banja. Tɔ Yeesu o banja kaa dà ta mæeki, kaa ta yaaranti, Yeesu ɲo ñ maa wo tɔ ban caanja na siki caamma. (Yantiya 28:26). Yiri woroo ta condina ò muɲo ò naare ò nuja ba deebi. Woroo maa ta condina Wẽjuro simma, ò ñ wo son di da peri. Caasi o yɔɔrima o kpeesi tiirima. (Romu 6:23).

Sa maa tori yɔɔrima den kembire tòn ta i kuun-di Arimaa Wẽjuro den peere dende i tabooma maa ti ta boti na ti yombite Yeesu Kirisi-di, ti maa ì boti fòoku kuu ta ba woositi daande. Fèn woroo ta seji Wẽjuro ò ñ wo tɔ ofòoku, findi ku na naare kperima, na nekima Yeesu mii. (2 Timote 1:12). Dà ñ da -di seke nta yensiti simma maa. Feefa maa m paana, maa tori nta yini Yeesu Kirisi woroo nta kurena n fòoku. N maa yini-di sa ò boti wẽrun sa ò ì mpukirina yaama maa ò ta ntejena sari bootu daare.

Ninte Yeesu woroo ta i còka, ò ì yaa porima, ò ì fòoku. Ò ñ wo son-di da turun ò muti ò denba. Ò ñ wo-di wuriba wuro, ò ñ wo-di yombite da yombite. Ò ñ wo-di da yi kabiri yaaranna na maasi na mii, ò ti korina ò seema mii.

Wẽjuro-di so ò yi pukiri sa yi kan ba basina yɔɔri yonma. Ò ɲo-di da seke yi yise ò deemma mii. Yɔɔri yonma kan da ì paa yi yuuna yini, yi bansu n maa ì daari kpeemma. Ò ñ wo den yon-di i Wẽjuro. Ò ɲo -di seke ti yombite Yeesu i ti pennato. Ò beere kpendi de foki weena maasi. Yiriba manji-di ò Wẽrun na ò seema, boma ma maasi ma mii. Maa ta miɲi na maa ta bo panto, na maa ta connun! Dà i wi mamma-di. (Siidi 24,25).

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" é obtido em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuftamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)